

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

Допущено до захисту завідувач кафедри

_____ Янковий О. Г.
« ____ » _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі
спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства» за темою:
**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ
КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ КП
«ЕЛЕКТРОМОНТАЖНАЛАДКА»)**

Виконавець:

студентка ФЕУП – 44 групи

Калініченко Тетяна Ігорівна

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., доцент

Літвінова Вікторія Олександрівна

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	6
1.1 Економічна сутність та класифікація оборотних коштів суб'єктів господарювання.....	6
1.2. Склад, структура та основні джерела формування оборотних коштів суб'єктів господарювання.	16
1.3. Методи управління оборотними коштами суб'єктів господарювання.....	27
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ КП «ЕЛЕКТРОМОНТАЖНАЛАДКА»	39
2.1. Загальна характеристика підприємства КП «Електромонтажналадка».....	39
2.2. Оцінка фінансово - господарської діяльності КП «Електромонтажналадка».....	45
2.3. Аналіз ефективності використання оборотних коштів на КП «Електромонтажналадка».....	51
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ	61
3.1. Підвищення ефективності використання оборотних коштів за рахунок впровадження нового порядку роботи з дебіторами.....	61
3.2. Підвищення ефективності використання оборотних коштів за рахунок застосування факторингу	69
3.3. Підвищення ефективності використання оборотних коштів за рахунок оптимізації запасів	74
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин в Україні вимагає нових підходів до управління економікою як на макrorівні, так і на рівні окремих підприємств. Особливого значення набувають проблеми створення таких механізмів управління оборотними коштами підприємств, які б відповідали ринковим умовам господарювання, а також забезпечували б достатній рівень платоспроможності, ліквідності та прибутковості. У сучасних умовах для більшості вітчизняних підприємств типовим наслідком кризових явищ стала гостра нестача необхідного обсягу оборотних коштів, що істотно позначилося на ефективності їхнього господарювання. До того ж низька забезпеченість підприємств оборотними коштами супроводжується низьким рівнем їх використання внаслідок непослідовного застосування принципів організації процесу управління ними. Тому на даний момент одним із найактуальніших завдань у напрямку забезпечення стабільності та фінансової стійкості вітчизняних підприємств є підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Метою нашої дипломної роботи є дослідження, аналіз і порівняння методів управління обіговими коштами суб'єктів підприємництва, виявлення найбільш продуктивних методів, які дозволять підвищити ефективність їх використання.

Теоретичною та методологічною основою дипломної роботи послужили праці українських та зарубіжних вчених таких як Примак Т. О, Поддєрьогін А. М, Калина А. В., Котвицький А. А, Азаренкова Г. М., Журавель Т. М., Михайленко Р. М.

Актуальність теми бакалаврської роботи полягає в підвищенні ефективності управління оборотними коштами підприємств в умовах ринкових відносин. Адже саме від розв'язання цих проблем залежить фінансовий стан підприємства та конкурентоспроможність його продукції.

Ефективне використання оборотних коштів сприяє нарощуванню економічного потенціалу підприємства.

Аналіз фінансових результатів є основною з частин аналізу діяльності підприємства..

Для визначення надійності підприємства, перш за все, аналізують його прибуток і витрати, які являються основними показниками результативності фінансової діяльності.

Мета бакалаврської роботи: визначити шляхи удосконалення управління оборотними коштами, підвищення ефективності використання оборотних коштів, визначення джерел формування оборотних коштів.

Для досягнення мети бакалаврської роботи необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити економічну сутність та структуру оборотних коштів;
- визначити особливості управління оборотними коштами на підприємстві;
- розглянути основні методичні підходи до аналізу ефективності використання оборотних коштів підприємства;
- проаналізувати основні показники фінансової діяльності підприємства;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Об'єктом дослідження є процес управління оборотними коштами підприємства.

Предметом дослідження є економічні відносини з приводу підвищення ефективності управління оборотними коштами.

Теоретичною і методичною основою дослідження є основні закони і принципи організації виробництва і управління підприємством в умовах ринку; методи аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства; методи економіко-статистичного моделювання і прогнозування .моделювання і прогнозування

У цій роботі наводяться результати досліджень по підприємствам України. Розрахунки зроблені на прикладі існуючого підприємства м. Одеси.

В процесі написання роботи були використані матеріали наукових статей по темі, яку розкрито в цій роботі.

У роботі застосовано статистичний і аналітичний методи обробки даних.

У роботі використовувалися нормативні і методичні матеріали, в якості початкової бази – річні звітні дані і баланс КП "Електромонтажналадка".

Дипломна робота складається з трьох розділів.

У першому розділі теоретичні основи управління оборотними коштами суб'єктів господарювання : економічна сутність оборотних коштів, їх джерела та методи управління.

У другому розділі проаналізовано фінансовий стан підприємства, структуру та використання оборотних коштів суб'єктів господарювання.

У третьому розділі запропоновані шляхи підвищення використання оборотних коштів.

ВИСНОВКИ

Проведене в бакалаврській роботі дослідження проблем, пов'язаних з економічною ефективністю управління та використання оборотних коштів на підприємстві, дозволяє зробити такі загальні висновки.

Оборотні кошти - це вартість, авансована у вигляді власних, позикових та залучених коштів, для формування оборотних виробничих фондів і фондів обігу з метою забезпечення безперервності, ритмічності процесу виробництва і реалізації продукції, повноти і своєчасності фінансування поточної діяльності підприємства.

Ефективність управління оборотними коштами на підприємстві характеризується швидкістю їх обороту (оборотністю). Чим менше вони затримуються на окремих стадіях, тим швидше завершується їхній кругообіг.

Прискорення обертання оборотних коштів призводить як до підвищення ефективності їх використання, так і зростання ефективності діяльності підприємства. За умов прибуткової роботи підприємства наслідком прискорення процесу обертання оборотних коштів є збільшення обсягу продукції та річного прибутку.

Всі джерела фінансування оборотних коштів підрозділяються на власні, позикові і залучені. Власні кошти відіграють головну роль в організації кругообігу фондів, так як підприємства, які працюють на основі комерційного розрахунку, повинні мати визначену майнову й оперативну самостійність для того, щоб вести справу рентабельно і нести відповідальність за прийняті рішення.

Наявність власних оборотних коштів дозволяє організації вільно маневрувати, підвищувати результативність та стійкість своєї діяльності.

Аналіз фінансово-господарської діяльності КП «Електромонтаналадка», яке спеціалізується по монтажу електротехнічної продукції, показав :

- За підсумками розрахунку рентабельності, підприємство почало більш ефективно використовувати своє майно в 2018 році. Рентабельність активів показує, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для одержання прибутку, тобто який прибуток приносить кожна гривня, вкладена в активи. Таким чином, рентабельність на 2018 рік склала 17,45%. Рентабельність власного капіталу покращилась, і становить - 30,87%. Цей індикатор є найбільш важливим для власників (акціонерів, учасників), адже дозволяє визначити зростання їх добробуту за аналізований період.
- Коефіцієнт платоспроможності для КП «Електромонтаналадка» в період 2017-2018рр. збільшився. На кінець 2018 року підприємство могло профінансувати 56% активів за рахунок власного капіталу, це, безумовно, є добрим явищем та відповідає рекомендованому значенню.
- Коефіцієнт маневреності власного капіталу для КП «Електромонтаналадка» в період 2017-2018рр. значно покращився, показник відповідає нормативному значенню.
- Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами для КП «Електромонтаналадка» в період 2017-2018рр. є невід'ємним, і відповідає нормативному показнику. Це свідчить про забезпеченість підприємства власними оборотними засобами

Для забезпечення постійної наявності оборотних коштів і платоспроможності підприємства дуже важливе значення має не лише їх обсяг, але й ефективність управління дебіторською заборгованістю.

В свою чергу розвиток ринкових відносин дозволяє використовувати в практиці ряд нових форм управління дебіторською заборгованістю, тобто її рефінансування або прискорений метод переводу дебіторської заборгованості в більш ліквідні оборотні активи, грошові кошти, короткострокові цінні

папери. На нашу думку, найефективнішим інструментом при управлінні дебіторською заборгованістю є факторинг, надання знижок, оформлення заборгованості векселем, схода в оренду невикористовуваних приміщень.

Використання підприємством у своїй діяльності такого інструмента як вексель певним чином є способом фінансування, оскільки дозволяє відстрочити виконання зобов'язань, як на процентний, так і на безпроцентній основі. Отримані від інших контрагентів векселя в будь-який момент можуть бути використані як грошові кошти для розрахунків або, хоча й з певним дисконтом, можуть бути конвертовані в грошові кошти.

Факторинг — фінансова комісійна операція, при якій клієнт переуступає дебіторську заборгованість факторинговій компанії з метою миттєвого отримання більшої частини платежу, гарантії повного погашення заборгованості, зниження витрат по веденню рахунків. Зокрема факторингова операція дозволяє підприємству-продавцю рефінансувати переважну частину дебіторської заборгованості щодо наданого покупцю кредиту в короткі строки, скоротивши тим самим період фінансового і операційного циклів. Все це свідчить про позитивний вплив факторингу на стан дебіторської заборгованості і доцільність його проведення. Отже, в сучасних умовах господарювання розробка ефективного управління оборотними коштами та дебіторською заборгованістю є одним із ключових завдань у вирішенні задач підприємства з позиції забезпечення належного рівня фінансової безпеки та досягнення позитивних результатів у фінансовому оздоровленні. Це дозволить протистояти дестабілізуючим факторам та операційним ризикам, адекватно реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища. Тільки застосування ефективної системи управління оборотними коштами дозволить підприємствам покращити своє фінансове становище. А подальше дослідження питань ефективного управління оборотними коштами підприємств має велике значення для покращення їх основних показників фінансово-господарської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зятковський І. В. Фінанси підприємств: Навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Кондор, 2003. – 364 с.
2. Фінанси підприємств: підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – [6-те вид., перероб. та допов.]. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с
3. Азаренкова Г. М., Журавель Т. М., Михайленко Р. М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самост. вивч. дисц. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 287 с.
4. Примак Т. О. Економіка підприємства: Навч. посібник. – 4-те вид., стер. – К.: Вікар, 2006. – 219 с.
5. Бланк И.А. Управление активами / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр: Эльга, 2002. – 720 с
6. Ковальчук І.В. Економіка підприємства : навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 679с.
7. Калина А. В. Економіка підприємства : навч. посіб. / А. В. Калина, А. А. Котвицький. – К. : Знання України, 2007. – 324 с
8. Лапуста М.Г. Финансы организаций /Лапуста М.Г., Мазурина Т.Ю., Скамай Л.Г., 2014. — 575 с.
9. Ковалев В. Финансы підприємств / В.Ковалев. – М.: ВИТРЭМ, 2014. – 352 с
- 10.Лобушин Н.П. Аналіз економіко-фінансової діяльності підприємства.- 2012.-470с
- 11.Аранчій В.І. Фінанси підприємств / В.І.Аранчій. –К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 304 с.
- 12.Левченко Н.М. Факторинг як інструмент ефективного управління дебіторською заборгованістю підприємств / Н. М. Левченко, Г. В. Кравченко // Економічний простір. – 2009

- Рибалко О.М., Сичова М.Б. / Деякі аспекти ефективного управління дебіторською заборгованістю // Рибалко О.М., Сичова М.Б. - Вісник Запорізького національного університету. – 2010.
- 13.Соловей Н.В., Маліношевська К.І. Проблеми обліку дебіторської заборгованості / Соловей Н.В., Маліношевська К.І. // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2010. - № 25. – С. 125 – 130
- 14.Афанасьєв М.В. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни /Афанасьєв М.В., 92 Гончаров А.Б.//– Х.: ВД —ІНЖЕКІ, 2008
- 15..Шаповал В.М., Аврамчук Р.Н., Ткаченко О.В. Економіка підприємства.6 Уведення в спеціальність: Навчальний посібник/ за науковою і загальною редакцією д-ра екон. наук, проф.. Ткаченка В.А., - К: центр навчальної літератури, 2013. - 288 с
- 16.Білейченко О. Структура обігових коштів в умовах ринкової економіки // Фінанси України. - 2008. - №5 - С. 70 - 72.
- 17.Краснова В.В. Фінансовий менеджмент підприємства: Навч. Посібник. / Краснова В.В., Жнякін Б.О. – Донецьк: Альфа–прес, 2005.
- 18.Зелгавилс И.В. Финансы предприятий / И.В. Зелгавилс. – М.: ООО “ВИТ + РЭМ”, 2002. – 352 с.
- 19.Городня Т.А. Діагностика управління обіговим капіталом підприємства // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – С. 109–113.
- 20.Лебедев В. Г., Дроздова Т. Г., Кустарев В. П., Асаул А. М., Осорьева І. Б. Управление витратами на підприємстві: Підручник для ВНЗ. – СПб.: Видавничий дім «Бізнес-преса», 2011. – 276 с.
- 21.Павловська О. В. Формування оптимального розміщення оборотних активів. Фінанси України / Павловська О. В. // – 2007.

- 22.Єршова Н.Ю. Організація обліку власного капіталу на підприємстві / Єршова Н.Ю., Кохна Д.Ю. // Актуальні проблеми розвитку інформаційного суспільства в Україні. – 2014. – С. 300-301.
- 23.Білейченко О. Структура обігових коштів в умовах ринкової економіки // Фінанси України. - 2008. - №5 - С. 70 - 72.
- 24.Афанасьєв М.В. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни /Афанасьєв М.В., 92 Гончаров А.Б.//– Х.: ВД —ІНЖЕКІ, 2008
- 25.Шаповал В.М., Аврамчук Р.Н., Ткаченко О.В. Економіка підприємства.6 Уведення в спеціальність: Навчальний посібник/ за науковою і загальною редакцією д-ра екон. наук, проф.. Ткаченка В.А., - К: центр навчальної літератури, 2013. - 288 с
- 26.Краснова В.В. Фінансовий менеджмент підприємства: Навч. Посібник. / Краснова В.В., Жнякін Б.О. – Донецьк: Альфа–прес, 2005.
- 27.Шаповал В.М., Аврамчук Р.Н., Ткаченко О.В. Економіка підприємства.6 Уведення в спеціальність: Навчальний посібник/ за науковою і загальною редакцією д-ра екон. наук, проф.. Ткаченка В.А., - К: центр навчальної літератури, 2013. - 288 с
- 28.Пельтек Л.В., Писаренко С.М., Методологічні аспекти формування системи управління оборотними коштами підприємства / Пельтек Л.В., Писаренко С.М.,//Вісник Запорізького національного університету – 2010.
- 29.Кузнецова С. А. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в умовах антикризового регулювання стану підприємств : монографія / С. А. Кузнецова. — Тернопіль : Тернопільська академія народного господарства, 2014. — 256 с.

30. Масюк Ю. В. Особливості оптимізації управління капіталом в умовах кризи / Ю. В. Масюк, Л. І. Бровко // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011
31. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія. [Текст]: навч. посіб. / А.В. Сірко – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 416 с